

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudkyní JUDr. Janou Kubenovou v právní věci žalobkyně **T. S.**, narozené, bytem, zastoupené Ing. B. S., zákonnou zástupkyní, bytem, proti žalovanému **Ministerstvu práce a sociálních věcí**, se sídlem na Poříčním právu 1, 128 01 Praha 2, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 31. 7. 2015, č. j. MPSV-UM/7057/15/9S-OLK, sp. zn. SZ/632/2015/9S-OLK,

t a k t o :

- I. Žaloba **s e z a m í t á .**
- II. Žádnému z účastníků se nepřiznává náhrada nákladů.

O d ů v o d n ě n í :

Včas podanou žalobou žalobkyně napadala rozhodnutí vydané Ministerstvem práce a sociálních věcí pod č. j. MPSV-UM/7057/15/9S-OLK, sp. zn. SZ/632/2015/9S-OLK, kterým bylo rozhodnuto o odvolání ve věci nezletilé T. S. proti rozhodnutí Úřadu práce ČR – krajské pobočky v Olomouci ze dne 25. 5. 2015, č. j. 60860/2015/PRO, jímž bylo rozhodnuto o odnětí příspěvku na péči.

Rozhodnutím žalovaného ze dne 31. 7. 2015 bylo odvolání žalobkyně zamítnuto a rozhodnutí úřadu práce potvrzeno.

S uvedenými rozhodnutími žalobkyně nesouhlasí.

Žalobou je napadá proto, že považuje výše uvedená rozhodnutí za vydaná v rozporu s právními předpisy. Napadenými rozhodnutími bylo porušeno právo žalobkyně na pobírání příspěvku na péči.

Rozpor s právními předpisy spatřuje zákonná zástupkyně v těchto bodech:

Úřad práce ČR - krajská pobočka v Olomouci odňal žalobkyni příspěvek na péči s tím, že zvýšenou péči vyžaduje pouze ve dvou zákonných důvodech - v oblasti stravování a péče o zdraví.

Odvolací orgán rozhodnutí I. stupně přehodnotil tak, že žalobkyně má zvýšenou potřebu péče také ve dvou bodech, ale v jiných, a to v omezení osobních aktivit a v péči o zdraví. Zákonná zástupkyně nesouhlasí s tím, že žalobkyni nebyla uznána nutnost zvýšené péče v bodě stravování.

Podle přílohy č. 1. k vyhl. č. 505/2006 Sb., kterou se provádí některá ustanovení zákona o sociálních službách, se za schopnost zvládat základní životní potřebu stravování považuje toto: d) Stravování.

Za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu se považuje stav, kdy osoba je schopna vybrat si ke konzumaci hotový nápoj a potraviny, nápoj nalít, stravu naporcovat, naservírovat, najíst se a napít, dodržovat stanovený dietní režim.

Žalobkyně tuto schopnost nemá v těchto věcech:

1. Vybrat si ke konzumaci hotový nápoj a potraviny:

Žalobkyně trpí silnou potravinovou alergií a celiakií, jak zástupkyně uváděla ve všech svých podáních, což je doloženo lékařskými zprávami. Nesmí: lepek, mléko, vejce, sóju, žádné ořechy ani jejich stopy, sezam. Její jídlo nesmí obsahovat žádné příměsi těchto zakázaných potravin. Pokud by dietu porušila, dostane se do stavu akutně ohrožující její zdraví a i život. Z tohoto důvodu jí byl předepsán aplikátor adrenalinu epipen. Dále má i jiné alergie (roztoči, prach), astma, atopický ekzém a vadné držení těla.

Žalobkyni je 12 let. V tomto věku není schopna vybrat si „ke konzumaci hotový nápoj a potraviny“. Naopak je v tomto zcela odkázána na pomoc rodiny.

Pro rodinu to znamená neustálou kontrolu etiket potravin (složení se mění) a přípravu naprosté většiny potravin doma, což je velmi zatěžující finančně i na práci, jedná se o dennodenní vaření a dopravu jídla dceři.

Dále je při hodnocení kritéria „vybrat si ke konzumaci hotový nápoj a potraviny“ třeba zohlednit to, že dcera musí jíst vyváženě. Jak vyplývá z její diety, má velmi omezený výběr bílkovin, které by mohla jíst. V podstatě je omezena na zdroj bílkovin v mase, popř. v luštěninách. Tj. odvolací orgán vyžaduje po 12letém dítěti, aby si „vybralo ke konzumaci“ vhodný pokrm a nápoj, jednak z hlediska dietní nezávadnosti, ale i z hlediska nutriční vyváženosti.

To je náročnost, kterou často nezvládly školené dietní sestry v lázních, kde se léčili. Tam jí několikrát podali závadné jídlo.

Zástupkyně se proto domnívá, že tento nárok není možné klást na 12leté dítě.

A to nehovoří o tom, že na vyhláškou zmiňované „hotové jídlo“ je třeba nakoupit dietní potraviny, uvařit ho tak, aby nebylo kontaminováno zakázanými potravinami, odděleně ho skladovat a podávat. Dcera v podstatě nemá šanci cokoli hotového koupit, vše pro ni musí speciálně vařit, chleba péct, jídlo jí někdo musí ohřát. Dcera si musí, kamkoli jde (např. denně do školy), buď nosit jídlo s sebou nebo někde si ho ohřívat, nebo musí vždy po škole jít k babičce, kde se může najíst, a pak se znovu vrací do centra města nebo do školy na kroužky.

Vzhledem k tomu, že tuto potřebu pro ni denně zajišťuje celá rodina, tj. rodiče a obě babičky, tak *zástupkyně může* potvrdit, že je to nesmírně náročné a drahé, takže tato potřeba jí měla být při posuzování zohledněna a příspěvek na péči uznán.

Rozhodující orgán měl posoudit a porovnat situaci zdravého dítěte bez dietních omezení a žalobkyně. Zdravé dítě potřebuje, aby mu rodiče nachystali pouze snídani a večeři, kdy může mít nutričně vyváženou stravu velmi jednoduchou, např. chléb s máslem a sýrem a zeleninou, jogurt, pečivo a ovoce, ostatní jídlo si může koupit ve školní kantýně, kdekoli v obchodě, v dotovaném automatu na školní mléko a dostane dotovanou stravu ve školní jídelně, která je nutričně vyvážená, a jeho rodiče se o jeho jídlo nemusí dále starat. Sám žalovaný v odůvodnění uvádí, že u dítěte mladšího 18 let se mimořádnou péčí rozumí péče, která svým rozsahem a náročností podstatně přesahuje péči poskytovanou osobě téhož věku. To však při svém rozhodnutí zcela pominul. Mladší dcera takové dietní omezení nemá a zástupkyně může uvést, že péče o ni je mnohem jednodušší než zajištění dietního stravování u starší dcery.

Žalobkyně může jíst na bezlepkový chleba pouze bezmléčný margarín (asi dvě značky, nemají je všude) a bezlepkovou kvalitní uzeninu, popř. sádlo a marmeládu. To není vyvážená strava pro dítě, takže jí musí rodina podávat a vařit obědy i večeře, aby měla dostatečný přísun bílkovin. Z toho vyplývá, že péče o ni je pro rodinu mnohem náročnější, než u srovnatelného zdravého dítěte - takže potřeba péče v oblasti stravování jí měla být přiznána.

Rozhodující orgán ve svém odůvodnění uvádí, že dcera je schopna si ohřát předem připravené jídlo. Tato dedukce rozhodujícího orgánu není správná. 12 leté dítě by nemělo samo manipulovat s ohněm (doma mají plynový sporák). Nikdo z rozhodujícího orgánu se žalobkyně ani zástupkyně na to neptal a zástupkyně ji nenechá, aby když je sama doma, manipulovala s ohněm, považuje to za nebezpečné. Dále to „předem připravené jídlo“ musí někdo připravit, a to nebylo také nijak zohledněno - přitom je to velmi náročné, jak uvádí žalobkyně výše a jak uvedla ve všech svých podáních.

2. Dcera dále nezvládá potřebu „dodržovat stanovený dietní režim“ - viz vyhláška.

Její dieta je velmi složitá a přísná. Spočívá v naprostém vyloučení zakázaných potravin nejen ze stravy, ale i z kontaktu např. na kůži. Je třeba přísně dbát na uchovávání dietních potravin odděleně, aby nedošlo k náhodné kontaminaci. Jde o bedlivé každodenní zkoumání složení potravin a dodržování naprosto přísných podmínek nejen při nakupování, vaření, skladování a podávání potravin, ale i např. při krájení chleba k svačině. Zástupkyně musí pracovat na čistém stole, kde nesmí být drobků z lepkového pečiva, musí krájet na

speciálním prkénku, čistým nožem, chléb i šunka musí být čisté, nekontaminované např. sýrem (tj. zvláště skladované, balené). Toto není 12 leté dítě schopno.

Dcera je ukázněná, nevezme si k jídlu samovolně nic, co by nesměla, ale rodina na ni nemůže klást větší nároky, než je schopna zvládnout. Takže nelze říci, že je schopna dodržovat svůj dietní režim. To neprosto ne, za jeho dodržování odpovídají rodiče, a proto by jim měl být příspěvek na péči přiznán. Naopak, i rodině se při největší snaze nějaká nehoda - dietní chyba - občas přihodí, takže tento nárok nelze klást na 12 leté dítě. Dále je třeba, aby její strava byla dietní a zároveň vyvážená nutričně, a to při vší snaze není 12 leté dítě schopno posoudit.

V tomto bodě rozhodl odvolací orgán nesprávně a v rozporu se zákonem neuznal žalobkyni zvýšenou potřebu péče v bodě stravování.

Zástupkyni je známo zveřejněné rozhodnutí Nejvyššího správního soudu 4Ads 75/2014-20 v otázce nepřiznání příspěvku na péči dítěte s celiakií, ze kterého zřejmě rozhodující orgán vychází. Dívka, o kterou se v daném případě jednalo, neměla jiné zdravotní potíže než celiakii. Zástupkyně poukazuje však na to, že dieta žalobkyně a potravinová alergie, astma, alergie a ekzém jsou mnohem náročnější na dodržování diety a režimových opatření než prostá celiakie. Některé školní jídelny jsou už dnes schopny vařit bezlepkově, ale dietu, kterou žalobkyně má, nikde neuvaří a zástupkyně by nemohla důvěřovat cizí osobě, že by 100 % byla schopna zvládnout dietní vaření a vaření pro ostatní strávnicky bez kontaminace zakázaným jídlem. Žalobkyně má navíc astma, rozsáhlou alergii a ekzém. Nejvyšší správní soud přiznal omezení v oblasti stravování a omezení osobních aktivit. Žalobkyni však nebylo přiznáno. Přitom judikatura NSS má mít sjednocující význam pro rozhodování státních orgánů. NSS ve svém rozhodnutí uvádí, že nelze připustit, aby jedna aktivita (dodržování dietního režimu) byla hodnocena v rámci více životních potřeb. S tímto závěrem souhlasí. Nicméně omezení žalobkyně bohužel naplňují tři kategorie omezení životních potřeb - jak uvádí zástupkyně ve shrnutí v závěru svého podání.

Dále při svém odvolání argumentovala tím, že v předchozím řízení byl žalobkyni příspěvek na péči uznán a nyní, při stejném zdravotním stavu a stejných zákonech je jí odmítnut. Tím byla dle názoru zástupkyně porušena základní zásada správního řízení, a to zákonnost a předvídatelnost rozhodnutí, kdy ve stejné situaci rozhoduje orgán stejně. K tomu bylo uvedeno, že předchozí posudek byl nadhodnocen, s čímž zástupkyně nesouhlasí. Jedná se o pravomocné rozhodnutí správního orgánu, které jistě bylo v souladu s tehdejší rozhodovací praxí. Věk dítěte v tomto případě nehraje podstatnou roli. Schopnost dítěte se vypořádat se zdravotními omezeními je v podstatě stejná ve 12 jako v 10 letech. Větší míru samostatnosti a odpovědnosti za péči o svůj zdravotní stav může požadovat po dceři, až se jí bude blížit plnoletost, ne ve 12 letech.

Je uvedeno, že dítě je stabilizované bez projevů špatné výživy. Je to však právě proto, že rodina o dítě mimořádně náročným způsobem pečuje, a dosáhla tak stabilizovaného zdravotního stavu, měl by jí být příspěvek přiznán a ne odejmut. Příspěvek skutečně používá rodina na zajištění péče o dceru.

Dále je uvedeno, že dítě je na svou dietu adaptováno, když jí byla celiakie diagnostikována v roce 2007, a proto měla být vychována k samostatnosti, a proto jí zřejmě příspěvek nebyl přiznán. Dceru rodina vychovává k samostatnosti, učí ji něco i vařit, je o své

dítě informována a rozumí jí adekvátně ke svému věku, nicméně přísnou dietu musí dodržovat každý den ve svém životě a každý tento den potřebuje péči a pomoc rodiny v oblasti stravování. Adaptace a výchova k samostatnosti není totéž jako samostatné dodržování dietního režimu a samostatné vybírání hotových nápojů a potravin 12letou dívkou. Takový nárok nelze na 12 dítě naložit. Odvolací orgán opět pak argumentuje pouze celiakií a pomíjí další zdravotní omezení, především potravinovou alergii.

Odvolací orgán nesprávně podřadil potřebnou péči v oblasti stravování pod péči o zdraví. Uznal omezení v bodě omezení osobních aktivit. Správně je hodnoceno, že dcera je omezena ve svých osobních aktivitách v důsledku svého onemocnění, každá aktivita, která se koná mimo domov, znamená, že dítě musí mít s sebou dostatečnou zásobu jídla, které musí někde dopravit a hygienicky skladovat a pak si samostatně vzít.

Také je správně přiznáno omezení v bodě péče o zdraví. Dcera má další zdravotní omezení, která se podřazují pod péči o zdraví, takže i tato kategorie je naplněna. Jde o astma, ekzém, další potravinové a nepotravinové alergie, ortopedické problémy a z těchto důvodů nutná péče o kůži, aplikaci léků a cvičení a dodržování domácího prostředí vhodného pro alergika. Toto zástupkyně vše uvedla ve svých podáních, kterými podložila svou žádost o příspěvek na péči a znovu je shrnula v podaném odvolání. Domnívá se, že odvolací orgán nedostatečně posoudil potravinovou alergii žalobkyně. Z rozhodnutí vyplývá, že hodnotil především nemoc celiakii (tj. léčení bezlepkovou dietou). Nedostatečně se zabýval potravinovou alergií na mléko, vejce, sóju, sezam a ořechy a nedostatečně vyhodnotil omezení, které tato polyvalentní potravinová alergie s sebou nese. Jde jednak o přísná dietní opatření, ale také režimová opatření týkající se celé rodiny, kdy je nutno vyloučit jakýkoli kontakt dítěte s alergenními potravinami. Také se odvolací orgán nezabýval nutností podávat dítěti vyváženou stravu, za takto striktní diety, což zástupkyně uvádí výše. Celiakie je menším problémem než potravinová alergie, protože jednorázová dietní chyba - podání potravy s lepkem, nemá tak závažné a život ohrožující následky jako požití alergenu, proto lékař předepsal žalobkyni „záchrannou injekci epipen“. K tomu měl odvolací orgán přihlídnout a zohlednit to.

Nesprávně nebyla přiznána potřeba mimořádná péče v oblasti stravování, jak uvádí zástupkyně výše. Takto rozsáhlou potravinovou alergii a celiakii nelze podřadit jen pod omezení v oblasti péče o zdraví z důvodů, které uvedla výše. Není zde však zohledněna náročná péče rodiny o nákup, vaření, skladování a podávání dietního jídla, a hlavně samostatné dodržování dietního režimu a samostatný výběr a podávání nápojů a potravin 12letým dítětem.

Odvolací orgán ve svém odůvodnění nesprávně dovozuje, že 12 leté dítě má dostatečné mentální, fyzické a smyslové schopnosti pro výběr stravy. Toto tvrzení je nepravdivé. Nebylo nikým přezkoumáno, při osobním šetření se na to nikdo žalobkyně ani zástupkyně neptal. Závěr, že kterému odvolací orgán neznámým způsobem dospěl, není správný ani pravdivý. Není odůvodněno, jak na to odvolací orgán přišel. Dcera si nemůže sama doma a natož v obchodě vybírat jídlo, protože existuje riziko záměny za podobně vypadající nedietní potravinu, většinou jí u výběru jídla musí někdo z rodičů pomáhat a volbu potvrdit. To nebylo nikým zohledněno. Navíc, jak zástupkyně uvádí, u žalobkyně nejde jen o dodržování diety, zároveň musí být strava mimořádně bohatá na vitamíny, minerály a hlavně na bílkoviny, aby jí nahradili chybějící přirozené zdroje z mléka a vajec.

Žádné 12leté dítě takové schopnosti nemá.

Odvolací orgán nad rámec a zbytečně posuzoval fyzickou schopnost dítěte se samo najíst, což po něm nikdo nežádal, ani to zástupkyně nikde neuplatňovala. Naopak, nesprávně dovozuje schopnost dítěte si jídlo samo ohřát, což nebylo nijak zkoumáno a zástupkyně to vzhledem k věku a riziku záměny potravin jako matka odmítá.

Navíc nebylo respektováno rozhodnutí Nejvyššího správního soudu, kdy je celiakie hodnocena jako omezení v oblasti stravování.

Navrhovala proto, aby soud vydal rozsudek, kterým napadené rozhodnutí žalovaného zruší.

V písemném vyjádření k žalobě žalovaná uvedla, že žalobkyni byl od roku 2012 poskytován příspěvek na péči ve výši 3.000 Kč měsíčně. Z důvodu konce platnosti posudku OSSZ Prostějov (dále „OSSZ“) zahájil Úřad práce ČR - krajská pobočka v Olomouci (dále jen „úřad práce“) z moci úřední dne 7. 11. 2014 správní řízení ve věci opětovného posouzení nároku a výše příspěvku na péči. Následně úřad práce provedl sociální šetření v místě bydliště žalobkyně, a požádal OSSZ o posouzení jejího stupně závislosti. OSSZ posoudila zdravotní stav žalobkyně a dospěla k závěru, že není považována za osobu závislou na pomoci jiné fyzické osoby a zároveň, že není schopna samostatně vykonat celkem 2 z 9 posuzovaných základních životních potřeb. Na základě vyhodnocení příslušné podkladové dokumentace vyhotovil úřad práce dne 25. 5. 2015 rozhodnutí č. j. 60860/2015/PRO, kterým odejmul žalobkyni příspěvek na péči ode dne 1. 5. 2015.

Žalobkyně, zastoupená zákonným zástupcem, podala proti tomuto rozhodnutí včasné a přípustné odvolání. O odvolání rozhodoval žalovaný, požádal o posouzení zdravotního stavu PK MPSV ČR, na pracovišti v Brně (dále jen „posudková komise“). Posudková komise dospěla k závěru, že žalobkyně se nepovažuje za osobu závislou na pomoci jiné fyzické osoby. Žalovaný na základě shromážděných podkladů vyhotovil rozhodnutí, kterým zamítl odvolání žalobkyně a napadené rozhodnutí úřadu práce potvrdil.

Žalobkyně rozporuje zejména výsledek posouzení zdravotního stavu a zvládání základní životní potřeby stravování.

Vzhledem k tomu, že stěžejní námitkou se jeví námitka zvládání základní životní potřeby stravování, žalovaný odkázal na své zdůvodnění v žalobou napadeném rozhodnutí, konkrétně str. 3 a 4 rozhodnutí, kde se s námitkou nezvládání základní životní potřeby stravování vypořádal podrobně. K výše uvedenému žalovaný konstatuje, že určitá diagnóza automaticky neznamená nezvládání konkrétní základní životní potřeby. Žalobkyně pro podporu svých tvrzení nenavrhla provedení dalších důkazů, nebo by neprovedení některého namítala.

Žalobkyně upozorňuje na skutečnost, že se změnilo rozložení zvládání jednotlivých základních životních potřeb. Žalovaný na základě závěru posudkové komise konstatuje, že její závěr je shodný se závěrem posudku OSSZ, ačkoliv se oba posudkové závěry liší rozložením jednotlivých zvládaných a nezvládaných základních životních potřeb.

Posudková komise se ve svém posudku vypořádala se všemi rozhodnými skutečnostmi podle zákona o sociálních službách a své posudkové závěry řádně zdůvodnila (včetně neuznání základní životní potřeby stravování a uznání základní životní potřeby osobní aktivity). Žalovaný se pak následně s touto skutečností vypořádal v žalobou napadeném rozhodnutí na str. 4.

Žalovaný pak uvedl, že v souvislosti s ust. § 10 zákona o sociálních službách se u osoby do 18 let věku při hodnocení schopnosti zvládat základní životní potřeby podle ust. § 9 odst. 1 zákona o sociálních službách a při hodnocení potřeby mimořádné péče porovnává rozsah, intenzita a náročnost péče, kterou je třeba věnovat posuzované osobě se zdravotním postižením s péčí, kterou je třeba věnovat zdravé fyzické osobě téhož věku.

Při stanovení stupně závislosti u osoby do 18 let věku se nepřihlíží k potřebě péče, která vyplývá z věku osoby a tomu odpovídajícímu stupni biopsychosociálního vývoje. Mimořádnou péčí se rozumí péče, která svým rozsahem, intenzitou nebo náročností podstatně přesahuje péči poskytovanou osobě téhož věku.

Žalobkyně v žalobě namítá, že v předchozím řízení jí byl přiznán příspěvek na péči a nyní při stejném zdravotním stavu a stejných zákonech je zamítnut, tedy byla porušena zásada zákonnosti a předvídatelnosti rozhodnutí.

V této souvislosti je třeba zmínit některé skutečnosti týkající se posuzování funkčních schopností dítěte s celiakií a přidruženými obtížemi, které se v průběhu času a vlivem sociálního prostředí mohou měnit. U dětí s celiakií obecně platí, že v řadě případů mají další zdravotní problémy, další zdravotní postižení - zejména dermatitidu, astma, polyvalentní alergii, což může ovlivnit jejich funkční schopnosti. V případě žalobkyně toto obecné pravidlo platí. Dále je třeba uvést, že celiakie je posudkově významná zejména v dětském věku, důležitým faktorem je pak u dětí přiměřenost duševní zralosti a samostatnosti ke zvládání základních životních potřeb se zohledněním stupně biopsychosociálního vývoje ve vztahu k tomu, které aktivity a základní životní potřeby je dítě schopno samostatně zvládat.

V případě žalobkyně nebylo prokázáno, že by nebyla duševně zralá přiměřeně svému věku, tedy věku svých vrstevníků, takovou nezralost ani nenamítala.

Lze mít za to, že do 10 let věku dítě vyžaduje mimořádnou péči při zvládání základních životních potřeb stravování, péče o zdraví (zejména dodržování stanoveného léčebného režimu, léčebných a ošetrovatelských opatření, např. nutriční podpory) a osobní aktivity.

Ve věku 10 let v případech, kdy celiakie byla u dítěte zjištěna již před nastoupením do školy, pokud je dítě duševně, smyslově i tělesně dobře komponované, dochází již k podstatnému snížení míry pomoci (péče) další osoby, protože dítě věkem, výchovou a vzděláváním nabylo řady funkčních schopností a osvojilo si řadu potřebných sociálních dovedností.

Samozřejmě v individuálních případech, zejména byla-li celiakie zjištěna až po nástupu povinné školní docházky nebo při výskytu jiných zdravotních skutečností zpomalujících biopsychosociální vývoj dítěte, lze připustit potřebu 'mimořádné péče' v uvedených základních životních potřebách až do 12 let věku dítěte. Následně pak dítě již

mimořádnou péči při zvládání jakékoliv základní životní potřeby pro samotnou celiakii nevyžaduje. Vyžaduje maximálně zvýšenou, nikoliv mimořádnou péči, protože má již přiměřené schopnosti, dovednosti a návyky pro život se zdravotním postižením vyžadujícím dietní stravování a zdravotní postižení má již zahrnuto do konceptu svého sociálního života.

Z tohoto pohledu je žalovaný názoru, že posudková komise při svém hodnocení zohlednila zejména „přidružená“ postižení a obtíže žalobkyně, když již vzhledem k normálnímu biopsychosociálnímu potenciálu žalobkyně nemohla brát v úvahu omezení vyplývající z diagnostikované celiakie.

Žalovaný proto odmítá tvrzení, že měl porušit základní zásady správního řízení, a to zákonnost a předvídatelnost rozhodnutí. Zastává stanovisko, že v rámci odvolacího správního řízení dostatečně zjistil stav věci, o němž nelze mít důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro soulad úkonů s požadavky uvedenými v právních předpisech.

Tento názor zastává s ohledem na kompletní podkladovou dokumentaci, která byla k dispozici, odvolací správní řízení bylo vedeno v souladu s právními předpisy a s ohledem na dikci ust. § 2 odst. 4 správního řádu tak, aby při rozhodování skutkově shodných nebo podobných případů nevznikaly nedůvodné rozdíly.

Žalobkyně v žalobě opakovaně zdůrazňuje náročnost výběru potravin, jejich zakoupení a přípravu stravy, což je nesrovnatelně náročnější než pro zdravé dítě. Žalovaný upozorňuje, že zmíněné aktivity jsou podřaditelné pod zvládání základní životní potřeby péče o domácnost, která se však pro osoby do 18 let nehodnotí.

Žalobkyně uvádí, že není schopna si ke konzumaci vybrat hotový nápoj a potraviny a dokumentuje to neschopností vybrat si pokrm z hlediska dietní nezávadnosti a nutriční vyváženosti, neschopností si jídlo připravit, ohřát na otevřeném ohni z důvodu nebezpečnosti, potřeby jídlo předem připravit.

Jak žalovaný uvedl výše, nákup, příprava stravy spadá jako aktivita do základní životní potřeby péče o domácnost. Je na dospělé osobě, aby hotové jídlo, případně nápoj připravila na takové obvyklé místo, kde si je hotové žalobkyně bude schopna sama vzít (vybrat) a samostatně zkonzumovat. Při ohřívání jídla pak není rozhodné, zda takové ohřátí bude provedeno na otevřeném ohni, či např. v mikrovlnné troubě. Do takového hodnocení nelze promítnout obavy rodiče a jeho odmítání takové schopnosti dítěte.

Žalobkyně uvádí, že nezvládá aktivitu dodržovat stanovený dietní režim a dokumentuje to opět nutností vyloučit zakázané potraviny ze stravy, zkoumání složení potravin, dbát na uchování vybraných potravin zvlášť, zacházet s nimi odděleně, tedy za dodržování dietního režimu zodpovídají rodiče.

Žalovaný je názoru, že argumenty žalobkyně opět míjejí podstatu zvládání této aktivity, protože uvedené činnosti nenaplňují podstatu aktivity dodržování dietního režimu.

Žalobkyně dále označuje rozsudek Nejvyššího správního soudu v otázce nepřiznání příspěvku na péči dítěti s celiakií, dle kterého nevznikl nárok na příspěvek na péči, neboť dítě nemělo jiné zdravotní obtíže než celiakii, zatímco žalobkyně má další přidružené obtíže. K tomu žalovaný uvádí, že právě tyto přidružené obtíže byly zohledněny v rámci řízení

o příspěvku na péči, neboť posudková komise jako nezvládané základní životní potřeby označila péči o zdraví a osobní aktivity.

Z připojeného správního spisu bylo zjištěno, že příspěvek na péči ve výši 3.000 Kč žalobkyně pobírá od roku 2007.

Dne 7. 11. 2014 oznámil zákonné zástupkyni žalobkyně Úřad práce ČR – krajská pobočka v Olomouci, kontaktní pracoviště Prostějov, zahájení správního řízení z moci úřední ve věci opětovného posouzení nároku a výše příspěvku na péči nezletilé T. S., narozené

Ve věci bylo provedeno sociální šetření dne 19. 11. 2014 v bydlíšti žalobkyně, uvedeno, že byl veden rozhovor s oprávněnou osobou, poskytovatelem péče je Mgr. B. S., matka, bydlící na stejné adrese jako žalobkyně.

Matka žalobkyně uvedla, že zdravotní stav dcery je od posledního posouzení pro účely příspěvku na péči nezměněný, nedošlo ani ke zhoršení ani ke zlepšení. Žalobkyně je plně mobilní, je plně orientovaná, komunikativní. Trpí atopickým ekzémem. Kortikoidy musí nanášet matka. Ekzém je třeba denně ošetřovat. Musí ekzém sledovat, hlídat jeho průběh, dozorovat, aby se žalobkyně neškrábala. Pečující musí zajistit péči o kůži. Žalobkyně se oblékne sama, oblečení ze skříně si nachystá. Výkon fyziologické potřeby zvládá bez problémů, tělesnou hygienu také. Trpí respiračním onemocněním, má astma. Její stav je v této oblasti v současné době stabilizovaný, ale astma je na hraně. Při nachlazení dýchá Ventolin. Je neustále sledována, léky chystá a dozoruje matka. Péči o zdraví je nutné plně zabezpečit pečujícími osobami. U žalobkyně se projevuje horší průběh nemoci, léčení trvá déle. Rodina jezdí pravidelně k moři, které přispívá ke zlepšení pokožky žalobkyně. Žalobkyně navštěvuje alergologii, gastroenterologii, kožní oddělení. Péče o dítě je nákladná, náročná, k lékaři ji rodiče vozí autem. Navštěvuje prvním rokem Cyrilometodějské gymnázium. Pokud jde o žalobkyni a stravování, když jí rodinu u stolu, nesmí nikdo se jejího jídla chytat, aby nepřišla do styku s jinými potravinami kvůli kontaktní alergii. Je tedy nutné vše oddělovat, dávat pozor na jídlo žalobkyně a ostatních členů rodiny. Matka buď vaří pro všechny bezlepkově, nebo musí při vaření dávat velký pozor, aby nedošlo k záměně odděleného nádobí. Žalobkyně navštěvuje hodiny kytary v ZUŠ i ve škole. Její volnočasové aktivity jsou vzhledem k jejímu stavu omezeny, je nutno zajistit pravidelné dietní stravování.

V závěru sociálního šetření uvedeno, že potřebné informace poskytla matka žalobkyně a doložila k vyjádření příspěvku na péči také dvě lékařské zprávy.

26. 11. 2014 bylo úřadu práce zasláno podání ze strany zákonné zástupkyně žalobkyně, ve které je podrobně popisováno stravování žalobkyně, omezení v osobních aktivitách a podávání léků a péči o zdraví.

27. 11. 2014 byla doručena Úřadem práce ČR – krajská pobočka v Olomouci, kontaktní pracoviště Prostějov, žádost OSSZ Prostějov podle ust. § 25 odst. 2 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách T. S. (žalobkyni) ve věci příspěvku na péči, když příspěvek byl přiznán od 1. 1. 2007, a to pro opětovné posouzení nároku a výše příspěvku na péči, a to s platností posouzení k 1. 12. 2014 pro věk mladší než 18 let.

6. 2. 2015 byl vypracován posudek o zdravotním stavu žalobkyně, a to ve vztahu k posouzení stupně závislosti osoby pro účely příspěvku na péči posudkovým lékařem OSSZ

Prostějov. V tomto posudku bylo uvedeno, z jakých lékařských nálezů posudkový lékař vycházel při posuzování zdravotního stavu s tím, že měl k dispozici také sociální šetření ze dne 19. 11. 2014, poté uvedeno, že žalobkyně trpí celiakií, má polyvalentní potravinovou alergii, astma bronchiale, atopický ekzém, VDT, skolióza, pedes plani.

Po prostudování lékařských nálezů v závěru posouzení uvedeno, že péče o domácnost se zatím vzhledem k věku posuzované neposuzuje. Uvedeno, že stav neodpovídá žádnému stupni závislosti. Posuzovaná nezvládne základní životní potřeby, a to stravování a péče o zdraví. Nezvládá tedy celkem dvě základní životní potřeby.

25. 5. 2015 vydal Úřad práce ČR – krajská pobočka v Olomouci, kontaktní pracoviště Prostějov, pod č. j. 60860/2015/PRO rozhodnutí, kdy rozhodl z moci úřední na základě správního řízení zahájeného 19. 11. 2014 odejmout ode dne 1. 5. 2015 žalobkyni příspěvek na péči, přičemž z odůvodnění rozhodnutí vyplývá, že úřad práce při posuzování stupně závislosti vycházel z posudku vypracovaného posudkovým lékařem OSSZ Prostějov ze dne 6. 2. 2015.

S tímto rozhodnutím žalobkyně nesouhlasila, podala proti němu odvolání prostřednictvím své zákonné zástupkyně, která zdůrazňovala, že žalobkyně potřebuje péči v oblastech stravování, je omezena v osobních aktivitách a potřebuje péči o zdraví, tyto úkony není schopna si zabezpečit samostatně vzhledem ke svému věku a zdravotním problémům a velmi podrobně popisuje, z jakých důvodů není žalobkyně schopna samostatně zvládat stravování a péči o zdraví a jakým způsobem, a proč je omezena v osobních aktivitách.

Žalovaný před vydáním rozhodnutí nechal znovu posoudit zdravotní stav žalobkyně s ohledem na posuzování jejího nároku na příspěvek na péči a její výši. Posudková komise Ministerstva práce a sociálních věcí na pracovišti v Brně jednala dne 16. 7. 2015 ve správném složení posudkové komise, kdy kromě tajemnice posudkové komise, byla přítomna posudková lékařka jako předsedkyně posudkové komise a další přítomná lékařka byla lékařka z oboru pediatrie. Z posudku posudkové komise po prostudování potřebných lékařských nálezů a sociálního šetření vyplynulo v posudkovém zhodnocení, že se jedná o posuzovanou dívku ve věku 12 let. Hlavní příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu je celiakie, polyvalentní potravinová alergie (včetně mléka), intermitentní průduškové astma, intermitentní ekzematické projevy, zhoršující se při infektu a stresu. Uvedeno, že jmenovaná je sledována na gastroenterologii, stav je plně stabilizovaný, bez projevů malnutrice. Dále pak na alergologii, stav plně kompenzován, spirometrické hodnoty zcela normální, dle potřeby ordinována antihistaminika do nosu a očí a dle potřeby inhalační sprej. Ekzém lokalizován především v záhybech končetin, na víčkách. Rovněž sledována pro vadné držení těla, skoliózu a plochonoží.

Posuzovaná dívka je plně orientovaná, bez omezení mentální kapacity, přiměřeného intelektu, bez poruchy hybnosti končetin a páteře, bez omezení smyslového. Při dodržování režimových opatření a preventivní léčby je plně kompenzována. Vzhledem k dlouhodobému chronickému (stabilizovanému) onemocnění je na svá zdravotní omezení adaptována. Celiakie diagnostikována již od roku 2007, tedy dána dostatečně dlouhá doba k zácvičku ve stravování a výběru potravin, dodržování režimových opatření a výchově k samostatnosti. Na OSSZ byla uznána pomoc při základních životních potřebách stravování a péče o zdraví.

PK MPSV neuznává zvládání základní životní potřeby stravování, naopak uznává vstřícně osobní aktivity.

Posudková komise uvedla, že stravování neuznáno: posuzovaná je na své onemocnění adaptována, má přiměřené mentální, fyzické i smyslové schopnosti pro výběr stravy, sama se nají a napije, zdravotní stav dovoluje si například ohřát předem připravené jídlo (vaření a příprava stravy je součástí péče o domácnost, která se u dětí nehodnotí). Navíc dietní omezení a s tím spojená kontrola zdravotního stavu je uznána v základní životní potřebě péče o zdraví, kde kromě dodržování léčebného režimu se hodnotí i dodržování ošetřovatelských a léčebných opatření, preventivních k udržení stabilizovaného stavu (např. promazávání kůže, prohlídka kůže, preventivní inhalace). Nedodržení diety vede ke zhoršení zdravotního stavu, pak se jedná o akutní stav, který se posudkově nehodnotí.

Dle písemného sdělení obdržela posuzovaná pohotovostní adrenalinový set ve formě pera, který je u alergiků indikován pro případnou anafylaktickou reakci (akutní stav) - zohledněno v péči o zdraví.

Uznání stravování ze strany OSSZ je v případě uznání i péče o zdraví duplicitní. Osobní aktivity PK uznává velmi vstřícně. Posuzovaná je adaptovaná na svůj zdravotní stav, účast na dovolených, táborech není každodenní nutnou činností. Posuzovaná je schopna se zařadit v rámci svých možností do kolektivu.

Oblékání a tělesná hygiena neuznány: nemá závažné mentální, smyslové a pohybové omezení, které by bylo objektivním podkladem k uznání těchto potřeb. Preventivní opatření nejsou posudkově významná.

PK MPSV po prostudování podkladové dokumentace a vyhodnocení všech údajů týkajících se zdravotního stavu s ohledem na zjištěné funkční poruchy dospěla k závěru, že posuzovaná z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu potřebuje pomoc při dvou základních životních potřebách; **péče o zdraví a osobní aktivity.**

PK MPSV nepochybuje, že z hlediska medicínského se jedná o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, který posuzovanou limituje, z posudkového hlediska ovšem nebylo prokázáno, že by funkční omezení vyplývající ze zjištěného zdravotního stavu (a to s přihlédnutím k použití kompenzačních pomůcek nebo preventivních opatření) dosahovalo těžkých nebo úplných poruch, které by posuzované bránily ve schopnostech zvládat základní životní potřeby, mimo již uznaných.

Z posudkového hlediska se jedná o péči zvýšenou, nikoliv péči mimořádnou.

K námitkám uvedeno, že PK hodnotí adaptaci na zdravotní postižení při stabilizovaném zdravotním stavu, které je posuzovaná schopna, protože netrpí závažným mentálním, smyslovým ani pohybovým postižením.

Po prostudování dokumentace doložené k vypracování předchozího posudku OSSZ ze dne 22. 11. 2012 PK MPSV konstatuje, že zdravotní stav byl plně stabilizován a posudek byl nadhodnocený. Bylo rovněž jako nyní duplicitně uznáno dietní opatření a péče z posudkového hlediska byla zvýšená, nikoliv mimořádná.

Na základě provedeného přezkumu PK MPSV potvrzuje posudkový závěr lékaře OSSZ v pomoci při 2 základních životních potřebách, ale při jiném rozložení životních potřeb.

Podle prostudované dokumentace posuzovaná nebyla od 1. 12. 2014 k datu vydání napadeného rozhodnutí z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu schopna zvládat 2 základní životní potřeby, které PK uvedla. Z těchto důvodů se nepovažuje dle § 8 zákon a č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, v platném znění za osobu závislou na pomoci jiné osoby.

Žalovaný pak ve věci vydal rozhodnutí dne 31. 7. 2015, kdy rozhodl tak, že odvolání žalobkyně zamítl a napadené rozhodnutí úřadu práce potvrdil. Vycházel přitom z posudku PK MPSV ČR, pracoviště v Brně ze dne 16. 7. 2015 a jeho závěrů, přičemž s tímto posudkem souhlasil i s jeho odůvodněním, takže jak soud uvedl, vzal za základ svého rozhodnutí toto posouzení zdravotního stavu žalobkyně.

Podle § 7 odst. 1 zákona č. 108/2006 Sb. příspěvek na péči (dále jen „příspěvek“) se poskytuje osobám závislým na pomoci jiné fyzické osoby. Tímto příspěvkem se stát podílí na zajištění sociálních služeb nebo jiných forem pomoci podle tohoto zákona při zvládání základních životních potřeb osob. Náklady na příspěvek se hradí ze státního rozpočtu.

Podle § 8 odst. 1 písm. a) uvedeného zákona osoba do 18 let věku se považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni I. (lehká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat tři základní životní potřeby.

Podle § 9 odst. 1 uvedeného zákona při posuzování stupně závislosti se hodnotí schopnost zvládat tyto základní životní potřeby:

- a) mobilita
- b) orientace
- c) komunikace
- d) stravování
- e) oblékání a obouvání
- f) tělesná hygiena
- g) výkon fyziologické potřeby
- h) péče o zdraví
- i) osobní aktivity
- j) péče o domácnost.

Podle odst. 2 § 9 uvedeného zákona schopnost zvládat základní životní potřebu uvedenou v odst. 1 písm. h) se hodnotí ve vztahu ke konkrétnímu zdravotnímu postižení a režimu stanovenému ošetřujícím lékařem.

Podle § 9 odst. 3 tohoto zákona schopnost zvládat základní životní potřebu uvedenou v odst. 1 písm. j) /jde o péči o domácnost/ se nehodnotí u osob do 18 let věku.

Podle § 9 odst. 4 při hodnocení schopnosti zvládat základní životní potřeby se hodnotí funkční dopad dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu na schopnost zvládat základní životní potřeby; přitom se nepřihlíží k pomoci, dohledu nebo péči, která nevyplyvá z funkčního dopadu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu.

Podle § 10 tohoto zákona u osoby do 18 let věku se při hodnocení schopnosti zvládat základní životní potřeby podle § 9 odst. 1 a při hodnocení potřeby mimořádné péče porovnává rozsah, intenzita a náročnost péče, kterou je třeba věnovat posuzované osobě se zdravotním postižením, s péčí, kterou je třeba věnovat zdravé fyzické osobě téhož věku. Při stanovení stupně závislosti u osoby do 18 let věku se nepřihlíží k potřebě péče, která vyplývá z věku osoby a tomu odpovídajícímu stupni biopsychosociálního vývoje. Mimořádnou péčí se rozumí péče, která svým rozsahem, intenzitou nebo náročností podstatně přesahuje péči poskytovanou osobě téhož věku.

Zákonná zástupkyně žalobkyně měla za to, že žalobkyně, tedy její dcera, s ohledem na svůj věk (12 let) a vzhledem ke svému zdravotnímu stavu není schopna zvládat tři základní životní potřeby, a to péče o zdraví, osobní aktivity a stravování.

Posouzení věci krajským soudem.

Žaloba není důvodná.

Jak posudkový lékař úřadu práce, tak PK MPSV ČR shodně uznali, že žalobkyně není schopna s ohledem na svůj zdravotní stav a věk zvládat samostatně dvě základní životní potřeby, lišili se pouze mírně, a to v tom, které základní životní potřeby to jsou.

Posudkový lékař úřadu práce uvedl, že se jedná o stravování a péče o zdraví, PK MPSV pak uvedla, že se jedná o osobní aktivity a péči o zdraví.

Zákonná zástupkyně žalobkyně uvedla, že žalobkyně nezvládá osobní aktivity, péči o zdraví a stravování.

V žalobě pak namítala zejména neuznanou položku stravování PK MPSV ČR a velmi podrobně popisovala, z jakého důvodu žalobkyně není schopna bez pomoci cizí osoby stravování zvládnout.

Podle přílohy č. 1 vyhl. č. 505/2006 Sb., která vymezuje schopnost zvládat základní životní potřeby u položky stravování je uvedeno:

Za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu se považuje stav, kdy osoba je schopna:

1. vybrat si ke konzumaci hotový nápoj a potraviny
2. nalít nápoj
3. rozdělit stravu na menší kousky a naservírovat ji
4. najíst se a napít
5. dodržovat stanovený dietní režim
6. konzumovat stravu v obvyklém denním režimu
7. přemístit nápoj a stravu na místo konzumace.

Soud zde uvádí, že zcela souhlasí s tím, jak byl zdravotní stav a schopnost zvládat základní životní potřeby ze strany žalobkyně posouzen PK MPSV ČR, na pracovišti v Brně. Posudková komise se velmi podrobně vypořádala s tím, proč žalobkyně stravování zvládá a naopak, proč žalobkyně nezvládá péči o zdraví, když v posudku ze dne 16. 7. 2015 uvedla,

že žalobkyně nemá pouze jedno zdravotní postižení, ale jedná se o celiakii, polyvalentní potravinovou alergii, atopický ekzém, astma bronchiale a vadné držení těla.

Pokud jde o žalobkyni, jedná se o dívku ve věku 12 let na patřičné úrovni mentální kapacity, dívku přiměřeného intelektu, neboť se jedná o dívku navštěvující Cyrilometodějské gymnázium, takže o jejích mentálních schopnostech není pochyb, dívku, která se normálně pohybuje, je normálně orientovaná a na své zdravotní problémy je již dlouhodobě navyklá, a tedy i na nutnost zvýšené péče týkající se stravování, neboť zdravotní problémy v této oblasti jsou u ní datovány od roku 2007, tedy již dlouhodobě.

Žalobkyně zajisté s ohledem na tu skutečnost, že s uvedeným onemocněním se „potýká“ již několik let a je navyklá na trochu jiný způsob stravování, bezpochyby musí zvládnout vybrat si ke konzumaci hotový nápoj i potraviny, nápoj si nalít, najíst se samostatně, konzumovat stravu v obvyklém denním režimu, jídlo i nápoj si přemístit na místo konzumace, ale také dodržovat stanovený dietní režim.

Pokud pak jde o nakupování potravin a přípravu stravy, toto není dle přílohy č. 1 vyhl. č. 505/2006 Sb. zahrnuto do položky stravování, ale do položky péče o domácnost, kdy v této položce je uvedeno, že *za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu se považuje stav, kdy osoba je schopna*

1. *nakládat s penězi v rámci osobních příjmů a domácnosti*
2. *manipulovat s předměty denní potřeby*
3. *obstarat si běžný nákup*
4. *ovládat běžné domácí spotřebiče*
5. *uvařit si jednoduché teplé jídlo a nápoj*
6. *vykonávat běžné domácí práce, nakládat s prádlem, mýt nádobí*
7. *obsluhovat topení*
8. *udržovat pořádek.*

Nakoupení potravin, i uvařit teplé jídlo, či připravit nápoj patří do schopnosti zvládat péči o domácnost, která se však u dívky ve věci 12 let nehodnotí, takže v tomto směru je nutné, aby jí takovouto péči zajišťovala osoba o ni pečující, což je v tomto případě její matka, případně druhý rodič.

Dívka ve věci 12 let je tedy zajisté schopna si např. z ledničky vybrat ke konzumaci hotový nápoj a potraviny, jak soud již uvedl, také dodržovat stanovený dietní režim, když stravu jí připraví rodiče a také si připravené jídlo např. ohřát, protože v současné době si zajisté nemusí ohřívat jídlo na otevřeném ohni, např. na plynovém sporáku, ale může si jídlo ohřát, což je v současnosti zcela běžné např. v mikrovlnné troubě, což pro dívku tohoto věku zajisté není nebezpečné.

Soud nepochybně, že s ohledem na zdravotní problémy žalobkyně je třeba ze strany osoby pečující vyvinout zvýšenou péči oproti stejně staré dívce, nicméně se nejedná u žalobkyně o takové zdravotní problémy, které by vyžadovaly péči mimořádnou.

V tomto směru soud zcela souhlasí se žalovaným, tedy s jeho rozhodnutím, potažmo s posudkem PK MPSV ČR, pracoviště v Brně ze dne 16. 7. 2015, který dle názoru soudu se velmi podrobně zdravotním stavem žalobkyně s ohledem na příspěvek na péči a její výši

zabýval, všechny úkony, které je či není schopna zvládat a proč, řádně a srozumitelně zdůvodnil.

Posudek PK MPSV ČR soud tedy pokládá stejně jako žalovaný za posudek objektivní, posudek přesvědčivý, a proto na základě tohoto posouzení žalobu žalobkyně zamítl, neboť není důvodná (§ 78 odst. 7 soudního řádu správního, dále jen „s.ř.s.“).

Pokud pak jde o náklady řízení, rozhodnutí se opírá o ust. § 60 odst. 1 s.ř.s. Žalobkyně ve věci neměla úspěch, náklady řízení jí proto nebyly přiznány, a pokud jde o žalovaného, tomu nad rámec běžné úřední činnosti žádné náklady nevznikly.

P o u ě n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno, ve dvojím vyhotovení. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 15. března 2017

JUDr. Jana Kubenová, v.r.
samosoudkyně